

habebat; Sed quia nos reputat in se: hoc quod nos habemus dicit de se; Quid potuit dare Christus pro Peccato nostro quam sit onus Peccatum.

Quoque satisfacit pro homine? Quomodo peccatum hominis recopensavit: propter quod totum mundum non sufficit? Dedit precium uitam suam sustinuit mortem indebitam penam; sed Quoniam vita et mors hominis unius recopensat peccatum cui non sufficit totus mundus. Odo Non potes negare quia non potest aliquid comparari deo: sed incomparabilitate superat omnia dominus. Peccatum ergo humanum comparari domino non potest: quia dominus multo magis est bonus. quam peccatum sit malum. Cum ergo dominus dedit vitam suam: precium dedit quod superat omnem peccatum; Hoc precium si solum comparari peccatum sufficeret ad delendum; Nec ut cum multo proponatur magis satisfacit; Porro si vita dei est omnibus melior: et mors est omnibus peior. quia necesse est ut cuius est generatio melior: ei corruptus peior. Sed vita Christi bona est super omnia; Mors ergo eius mala est ultimum omnia; Est ergo mors Christi omne ultimum peccatum; Quando ergo Christus passus est mortem portauit penam super omnem peccatum et maiorem quam mereatus omne peccatum. Soluto ergo totum peccatum mundi. quia et maiorem passus est penam id est mortem; et maior precium dedit scilicet vitam suam quam sit peccatum tocum mundi; Iste ergo qui tollit peccata mundi. Hec est hostia quem semel oblata iustorum omnium peccata deleretur ab inicio posterius et presentia et usque ad finem futura; Hec hostia se misericorditer nobis tradidit ut quem se semper offerat patri pro nobis in celo eam iugiter patri sacrificari in transiit mortem iterum inferendo. sed morte eius deuotissime memorando in remissionem peccatorum tamen uiuorum quam mortuorum Recta ergo iustificationibus multimodis accepta remissione peccatorum recta via pergam ad celum. pacta iam satisfactione peccati per Christum. ut et his solis ualeat satisfactio quod est concessa remissio cooperantibus suis ut proximorum meritis; Qui enim remissionem accipere non potest: ei satisfactio nichil pradest; Ideo beati quorum remisso sunt iniuriae; Nam cui peccatum dimittitur non est cur a regno differatur impleta satisfactione per Christum; Ergo Christus non modo nimis necessarius est sine quo non potest homo uiuere nec uenire ad gloriam. propter factum est; Non sufficit in lege peccati remissio nisi satisfactio Christi sequatur in euangelio; Idoneum quicumque peccata dimissa se aquis patribus et propheciis tam in gloria non fuerit donec impleretur satisfactio per passionem Christi. Leo ubi fuerunt? In loco iustis quidem tempore temporis cognito non tam glorio. Et rationabiliter loquenti non habeo quod rationaliter obiciam; Non tam credo ne subtilitate uectibus et uersucia decepti a summa stabilitate scientie legis evanescam.

Leod
Sed quae gratia domini est habenda de utrum sit gratia uirginis est necessitas; **N**atura salutis si ad hoc datur est ex necessitate? Certe humana salutis indiget in qua uirtus sui propositi pendet; Nam si non saluat hominem sui propositi impotentiam ostendit et falsitatem; Ne ergo in eo fiat tamquam inconveniens. necessaria est ut per uirtutem humana salutem. **O** Necessarium quidem reddere: quod non fuit necessarium promittere; Namque sponte promittere obligat se necessitate reddendi; &

9.
quāvis necessitas sit sequens redditio uolūtatis. tamē ē & grē pcedens pmissio; Hec autē necessitas quē pcedit ex grā separanda nē ē ipsa agrā. dicat factū qd̄ primū fuerat magna grā pmissū; CVR SATISFACTIONĒ PBC

CATI NON DEBET Ds. Qvi DEBBT OONIE BONVO;

CATI hoc me turbat qd̄ superuī dixisti dñi n̄ debere satisfacere p pecato. nisi fieri hō; Magnū enī bonū ē peccati satisfactio; Sed omē bonū ab eo ē. qui sūme bonū ē; Quom̄ ḡ dictū ē dñi n̄ debere facere qd̄ suū ē. Quis magis debet bonū. quā ille ā q̄ est omē bonum! Debet ḡ d̄ satisfactionis bonū q̄ debet omē bonū. Od̄ s debet & n̄ debet. q̄a debitū duob̄ modis dicit̄. debitū grē & debitū meriti; Forsitan enī adiuuare debedo. h̄c qd̄ dem meritis suis. illū ū grā mea; Similit̄ forte pati debedo. aut si peccavi merito. aut sola grā p alio; Primum satisfacere pio peccato d̄ s n̄ debuit merito. q̄a nec ipse meruit p suā calpā. nec hō meruit p suā iusticiā. satisfacere tamē debuit p solā grām; Itaq; satisfacere n̄ debuit d̄ s debito meriti. & satisfacere debuit debito grē; Superuī ḡ cū dictū est q̄a solus d̄ s satisfacere poterat. sed n̄ debebat ~~sunt obiq;~~ ē intelligendū meriti debitū. q̄a & d̄ s n̄ debebat ex merito. & ex merito debet hō; Quia ū fact̄ ē d̄ s bō. quāvis ineffabili grē sit ascribendū. tamē in satisfactione satis redolet meriti debitū. ut q̄a erat fact̄ hō. & fr̄ hominū. merito naturā suā n̄ cōtempneret in hōib; sed fr̄ fr̄ib; merito subuenire. & p fr̄ib; merito satisfaceret;

QVOOVS VB VIRGINIB FACT̄ ē hō SINE INIVRIA IN OVIDICIB FEOINIB.

Nqdā ^{nos} ualde ridem̄ & insanos iudicam̄. Dicim̄ enī dñi in matris uiscerib; obscene humore cōcipi. & immūdicias feminas obscene cairere fetidi uenitri clausū. nouē m̄ssib pati. & tandem pudendo extitū q̄ intuitū sine cōfusione n̄ admittit; decimo m̄se p gedi. inferentes dō tantū dedec̄ quantū de nobis quāvis uere. sine magna tamē uerecūdia n̄ dicim̄; O. D̄ s om̄ia implet. & est ubiq; tot; Cū ḡ nos implet & in nob̄ sit tot q̄ peccatores sum̄. immūditia tamē peccatoꝝ n̄rōꝝ n̄ cōtingit. sed in cōtaminat̄ manus & mundus; Om̄ia uidet̄. & nichil illi nocet; Vida tenebras. ā tenebris pur̄. quia lux in tenebris luce. & nox sic dies illuminabit̄; Vida pccata m̄ra m̄udissim̄. & iniusticias n̄as iustissim̄. q̄a iuste ordinat omē malū qd̄ uide; H̄i ā peccatoꝝ illuione. n̄ pescat̄ lum̄ iusticie. sic lam̄ hui⁹ m̄di corporeū. corporeū corp̄ illustrat sordidū. nec sordidat̄. Quid ḡ offendet̄. si d̄ s cōcipit̄ in uirgine. q̄ suā m̄ditia seruat ubiq;

Quid int̄ sensū & rationē iudicet̄ v̄r;

Aon plius; Duo sunt. qb; om̄ia iudicam̄. Sensus. & Ratio; Sed aliter ratio iudicat. alt̄ sensus; Sensus uisu & libidine iudicat & cupi-

ditate & hoc contrariis; Visitata p̄ferim̄ inuisitatis. utilia dāpnosis.
id qđ suave libæ. ei qđ insuave offendit; Ratio ū subtiliū rei na-
turā inq̄rit; Ratio nāq; animata p̄fert inanimatis. sensibilia insen-
sibilib; celestia t̄renis; Cicauenī eligit rusticē perire serpente de foramine
t̄p. quā petjā de suo pariete cōsulens cupiditati. & usus suavitati. quia
horribile ē uidere serpente. & n̄ ē horribile lapidem; Ratio ū serpentem
p̄fert. quā libæ p̄cioso lapidi; Sens̄ p̄fert optimā domū frugifore arbore. ut
malit arbore succidi quā domū cōburi; Ratio ū inanimate domui. arbore
animata p̄fert; Malla rusticē multis feras perire de silua. quā unū de marsu-
pio denariū. cū tam̄ ratio n̄ iudicet ullū denariū animali cōparandū; Malla
rusticē plures stellas perire de celo. quā unā arbuseculā de agro. cū tam̄ celest-
ia t̄renū iuste p̄ponat ratio; Sic sens̄ pudenda nr̄. & viscera impedit &
stercore & innūda iudicat; Ratio autē nichil iudicat innūda p̄t peccatum
quia om̄is creavit d̄s bona; Hoc ipsū testat̄ euāglū dñi ihu; Non lotis ma-
rib; manducare. n̄ comq̄nat hominē; Om̄e autē qđ intrat in os inuentrem
uidit & in secessu emittit. & n̄ comq̄nat hoēm; Quę autē de corde exēunt quę si
adulteria. homicidia. & his similia. hec s̄t quę coinq̄nāt hoēm; His cōcordat
apt̄s nr̄. primū ut iudeū & in lege doct̄. n̄ se erigens contra nos. q̄ q̄sdā cibos
scdm̄ legē iudicatis innūdos; Om̄is creatura dī bona ē. & nichil recipiendū qđ cū
grūrū actione p̄cipit; Porro cū lex iudicet multa scdm̄ sensū innūda. ecce etiā
gelū dñi ihu & eī apt̄s doctrina iudicio rationis om̄em creaturā bonā & mūdā
dicit; Ratio p̄fert sensui. & de sensib; iudicat; Sensus autē aspirare neqt̄ ad
rationē. sed utile rationis iudiciū. stultū sepe putat & insanū; Nos autē post-
posito carnis sensu. de humano corpore duce ratione cōsideram̄. qđ unitate p̄so-
ne n̄ti iunctū. & cū ea etiā unitatē habiturū honoris semp̄ particeps uel
decoris. om̄i corpori p̄ponum̄. mūdū luna. sole p̄ciosū uentarū ad iudiciū;
& cū sua n̄te. glām ut penas subiturū. etiā in se dī ostendens misericordiam. uel
pacientiā iusticiā. animale m̄. sed spūiale futurū in iudicio; Quid usquā int̄
corpora sublimat̄ tanta p̄rogatiua? Si celū cōparo. n̄ cōuenit. Si solis
stellarūq; fulgore oculis p̄ciosuq; cōsidero. occurrit; Quid ū sensus? Int̄ato
n̄ timet stolid̄ uituperare qđ displice. horras ūt̄ pudendoꝝ figura. nares subsan-
niant odore. spurciciā refugit tact̄. Ecce iudiciū tale ē de re. cui nec celū
cōparari potest; De GLORIOSA DEI GENITRICE ET VIRGINIS MARIA;

N. Odo. Si nr̄m corp̄ tantū ē q̄ peccatoꝝ sum. qđ de uirginis corpore dicem̄. de
qua nat̄ ē dñs? Certe de illa dixit gabriel anḡls. grā plena; Si
plena. nil eī omnino erat uacuū grā; Nichil ḡ eī peccato uacobat. cūl totū

gā implebat; **I**git̄ gloriōs̄ s̄exus̄ gloriōs̄ uent̄. gloriōsa uiscera. gloriū totū.
quia totū gā plenū; **V**ere mulier illa sensu excedebat: quē dixit. **B**eat̄
uent̄ q̄ te portauit. & ubera quē suxisti; **V**bi est qd̄ dixisti iniudicia femi-
nea obsec̄ career. uent̄ fecidūs̄? **H**ec uirgo fastidē in cōspectu suo thalamus
omnipotens̄ dī. sacrarū sp̄s sc̄i; **I**n qua singulari & alio modo habitauit d̄s. quā
etia in sumis celestī uirtutū spiritib̄; **C**uī beatox uiscerū secreta. tanto
sanctiora erant. quanto familiarul ibi pullulabant drama mysteria; **B**eat̄ uir-
go. de cuī uiscerib; sumebant̄ seminalia quē fierent d̄s; **Q**uid in tota creatura
sanctū. qd̄ mūdiū. qd̄ parū. quā uirgo de qua sumebat̄ qd̄ fierē d̄s. **O**uent̄.
ō uiscera in qb; & de qb; creator creabat̄. d̄s incarnabat̄; **C**eite cetera hominū
corpora p̄tulim̄ omib; corporib; hui autē beatissime uirginis MARIS corp̄. etiā
anglicis p̄fero spiritib; de q̄ uoluit d̄s unde fierē assumere. ex q̄ cepit qd̄ insepa-
rabilit̄ sibim̄ unire. unde trās redimere. celū restituere. unde spoliarent̄ inf̄ri.
tra medicare. pficerent̄ celestia. ad qd̄ nullū elegit celestī spirituū; **I**udev̄;
L Audio qd̄ ampliū n̄ audui. haeten̄ nescui uos tantis rationib; factos; **O**. Cur ḡ
n̄ credis? **L** Quia ueritatē rei n̄x̄ n̄ audeo cōmittere uīs uerbis; **O**do Eps̄ dix̄;
Has iudeo reddidi rationes de aduentu xp̄i cogentib; me quedā subtiliū disputare
quibusdam catholicis q̄ int̄ erant p̄ iudei parte; **L**IBER ODONIS explicit;
IUDEV̄S QVIDĀ DISPUTANS CŪ GISEBERTO ABBATI WESTMONASTERII dix̄;

Glōs xp̄iani multa p̄fertis de lege & pp̄his. quē n̄ s̄t scripta in lege & pp̄his;
Illud enī qd̄ de hieremia posuisti. Post hēc in tā d̄s uisus est & cū hominib;
cōuersat̄ ē. hieremias n̄ dixit. n̄ scripsit. Qd̄ si hoc in hieremia scriptū inuenieris.
cetera ueracissime dicta ē cōcedo. Si autē in hieremia n̄ inuenieris. depone tātā
aduersū nos animositatē. erubescē admuentā contra nos falsitatē. & agnosce primū
apud nos p̄manere in lege & pp̄his ueritatē; Nā & illud qd̄ uniuersi uōx xp̄iani
aduersū nos p̄fertis. Ecce uirgo cōcipiō & pariō filiū. Isaias n̄ dixit. n̄ scripsit.
sed tamā. Ecce inq̄t abseondita cōcipiō & pariō filiū; Tam̄ si hoc ipsū dixisset
Isaias qd̄ dicitis ecce uirgo cōcipiō & pariō filiū. n̄ tam̄ addidit qd̄ uīa ex parte
additis qd̄ uirgo in cōceptu manisit. & post partū uirgo p̄manisit; hoc nec Isaias
dixit. nec ullus alius pp̄ha; **G**ISEBERTVS RESPONVIT. Lxx int̄pt̄ testimonio;

Qvia xp̄s ueritas est. Fides xp̄i falsitate nulla indiget. nec ullus in ecclā xp̄i
locus est falsitati; **Q**ue p̄ferim̄ scripta in lege & pp̄his. ecclā xp̄i à uobis accepit.
& qd̄ à uobis accepit. immutatū p̄ tot sc̄a ad hēc usq; tēpora cōseruant; **T**ēporib;
qdem p̄tolomei regis egyp̄ti: **L**yxx. int̄pret̄ uī gentis tē eruditissimi doc̄
tores. lege & pp̄has ex hebreo in grecū int̄ptati s̄t. nī autē de greco in
latinū uerbū exuerbo. aut sensu ex sensu postea int̄pretati s̄t; **A**b illis

xemplarib; primis ab illis interpretib; primis accepim; q̄cqd in lege & pphis scriptū habem;. Lege nouos. lege ueteres ueteris instrūti codices. lege ap̄ grecos. lege ap̄ latinos. & nusq̄ in lege & pphis uarietate reperies ap̄ nos. sed eandē ueritate & ueritatis unitatē. & in lege & in pphis p̄ totū orbē tūrā ap̄ nos inuenies; IUDÆVS.

De istis lxx doctorib; nichil aliud ap̄ nos habet. nisi qd̄ tēporib; moysi. oroyse ipse lxx iuros elegit senes poplī q̄s suos adiutores & iudices ec̄ cōstauit; Ita nec scripturas docuerit. q̄a nec dū erant nec scripturas int̄ptatis; Procedente ū tēpoꝝ serie. ap̄ nos postea fuerit dāvid & pph̄e q̄ multa hebrea lingua dixer̄ & scripsit; Quicqd̄ ḡ aliud in lege & pphis quā ap̄ nos habet & alit quā pm̄ exemplar cōtinet aliq̄s int̄ptat̄ ē. falso int̄ptat̄ ē. nec alicui' auctoritatis ec̄ potest; GISEBBRTVS.

Septuaginta sub oroyse iuros int̄ptes fuisse n̄ dicim; sed tātū senes poplī & iudices. Sed illos fuisse lxx int̄ptes dicim; q̄s ad id officiū poplī iudeorū misit ad ptolemeū rege egypti. iā subiugato regno iudeorū ab antiocho rege egypti; Hi alexandriā auob missi s̄t. & ap̄ alexandriā scripturas om̄s quas tē habebatis ex hebree in grecū int̄ptati s̄t; An ū n̄ ita sit ap̄ uos. seu aliquā immutatū sit. ut prors de medio sublatū. nescio; Sed qm̄ lex sanxit qd̄ in ore duox ū triū testiū stabit om̄e uerbū. plane cōcedi oportet ap̄ uos. ut stet illud uerbū qd̄ lxx int̄ptes utē gentis ap̄baci testes pari assensu cōtestant̄ ec̄ dictū. & in hieremia scriptuoj;

In proposito
Malchus
Thesau.
dicens:

Dialogus malchi ad hiesum presbiteruoj INCIP̄;
In̄ otio habudas & t̄ n̄ displica. uolo tu m̄ te interroganti de qbdā questiunculis respōdeas; Ihs. Dic ḡ; Malchus. Q̄t modis sit interrogatio; Ihs. Trib. scilicet cū discendi aut docendi. aut tēptādi causa. aliqd̄ querit ab aliq; oī. Quis pm̄ interroguit i uniuso mūdo; Ihs. Diabol̄ p̄ serpēte dicens ad euā. Cūr p̄cepit uob̄ d̄s. ut n̄ cōmēderetis de om̄i ligno paradysī. causa tēptādi & decipiendi interrogans; oī. Quā diu pm̄ hōes in paradyso demorati s̄t; Ihs. Incertū ē. fortassis tam̄ i pmo die q̄ cōditi s̄t; oī. Q̄t filios & filias genuit adā; Ihs. Hoc ignorat̄. cū i ap̄ochristi legat̄ eū. L. filios. & L. filias genuisse; oī. Quis pm̄ litteras inuenit; Ihs. Enoch q̄ vñ erat ab adā. Moyses q̄ p̄ diluuiū pm̄ litterariū auctor erat; oī. Cūr i libris regū dr̄ qd̄ Salomo cū senuerit p̄ mulierū delectationē uq; ad idolorū culturā peccauerit. qui cū ett annoz xii regnare cepit. annisq; xl tātū m̄ regnauit; Ihs. Si iosephus n̄ m̄tit̄. lxxx amis regnauit. xl annos dō placuit. & in xl dñi offendit; oī. Q̄t in discipulis dñi cognominati s̄t; Ihs. Int̄ illos emitt̄ tres jacobi. & tres iude. & tres Symones. duo tadei. & duo cephe; Jacob; filiū zebederi. & Jacob filius alphai ambo erant apli; tercius jacob' fr̄ dñi iherosolimoꝝ ep̄s int̄ xii n̄ ē numerat̄. quis merito nomine sc̄ntatis aplo vocaret̄ apostolus; Itē iudas tadei' erat apli & iudas sc̄riothis pditor. dñi. & iudas q̄ thomas dr̄ ut eusebius ait.

& Symō petrus. & Symō chananeū. & tenui Symō; Tadeū p̄dict' ap̄ts & tadeū
 un⁹ de lxx duob; q̄ a thoma ad abgarū missus ē ap̄ts p̄ ascensionē dñi curauit eū;
 Cephas autē petrus. & cephaz un⁹ discipulorū. & duo philippi int̄ illos fuerunt;
 Philipp⁹ ap̄ts. & Philipp⁹ un⁹ de vii diaconib; cū Stephano ordinat⁹. q̄ uī filias uirgi-
 nes sc̄illimas habuit; **O**. Quo scelere iudas pditor plus peccauit. Ihs. Plus scelere
 desperationis q̄ se ipsū occidit. quā dñice traditiois. de q̄. si penitētā agera. uenā
 recipera; Vnde etiā caū plus dñi offendit desperando. quā frēm occidendo. Dixit
 enī. Maior ē enī mīqtas mea. quā ut uenā merear. **O**. Cadē an diuersa est.
 maria mat̄era & maria magdalena? Ihs. Rectu⁹ estimand⁹ st̄ due diuersa. quā
 una ut n̄ nulli senerunt; **O**. Q̄t st̄ fōtes q̄ ignē temporale partiq; et̄nū extingunt.
 Ihs. Tres utiq; fons baptismatis. fons lacrimarū penitētis. fons sudoris obedientie. q̄
 extingunt ignē formicatiois & inferni; Addendus ē quart⁹. fons sanguinis xp̄i qui
 etiā pdictos facit utiles; **O**. Q̄t st̄ mortes que pl̄t quā uita. Ihs Tres. id est.
 oris impiū. & crudelis hōis cui uita multis noce. oris suis pinguis. Mors semi-
 nis grani qd̄. si in tia mortuū fuerit multū fructū affert; **O**. Quid ē iniusti-
 cia & plus quā iniusticia. & miseria. & plus quā misera? Ihs. Iniusticia est
 nocere ei q̄t n̄ nocuit. plus quā iniusticia ē. nocere ei q̄t beneficet. hoc ē malū
 reddere p̄ bono qd̄ ē iniustia maxima; **O**. Misericordia ē illū n̄ ledere. cū possit q̄te leſit. sed
 cito ei indulgeret. plus quā misericordia ē. n̄ solū te ledētē n̄ ledere sed etiā benefacere.
 hoc ē enī bonū reddere p̄ malo. qd̄ ē p̄fectoz p̄priū; **O**. Qd̄ st̄ arma que diabol⁹
 magis timet. Ihs. Humilitas. Castitas. abstinentia karitas; **O**. Quid duru⁹ ada-
 mante. & molliu⁹ limo? Ihs. Diabol⁹ q̄ nullom cordis cōpunctione mollii potest.
 & tam ab infantib; & feminis fidelib; uiuent̄; **O**. Quis sublimior erit i celo in hōib;
 Ihs. Qui humilior erit i terra; **O**. Quis insipientior ē int̄ hōes? Ihs. Qui sibi sapien-
 tior ē uiaet; **O**. Que ē origo ut materia diuinę cōtemplationis? Ihs. Ardens
 regni celestis desideriū. & p̄festa di dilectio & p̄fect⁹ mūdi cōcept⁹; **O**. Q̄t species h̄c
 diuina cōtemplacio? Ihs. Dualis; **O**. Quoniam inchoat & perficit. Ihs. Post utriq;
 sollicitudines. expulsiōne in deserto loco adepta uita q̄eta. Tē q̄ uult ar-
 duū cōtemplatiois culm̄ ascendere. caueat ne ulliu⁹ corporis imaginē in deo
 cogitar. qd̄ d̄s summa et̄nitas ē. summa sapientia. summa karitas. summa sp̄s missibilis
 in circucript⁹. immutabilis. inestimabilis. omnip̄s. sine inizio. sine fine. sine aug-
 m̄to. sine denūm̄to. tot⁹ ubiq; nullo tam claudit⁹ loco sup̄ om̄ia manens n̄ localit̄
 sed excellent̄ infra om̄ia sufferendo. circa om̄ia cōtinendo. Qui multū pficit. sciat
 se longe a di visione abesse. & ita iudicare pars magna sciencie est; **O**. Numq;
 iasti in regno celi s̄p̄ i scientia di p̄ficiens. an qd̄ semel p̄ diem iudicij accep-
 tari st̄. hec eis s̄p̄ sine aliq̄ sufficiat augm̄to? Ihs. Om̄is p̄fici p̄fectu n̄ indiget.
 aut si indiget. iā p̄fici n̄ ē; Vas enī plenū. n̄ capit augm̄to. aut si capit. plenū

ñ est. Nemo autem in regno dei erit imperfectus ut non plenus de scientia sed in cognitiva misuram et meritu. Nemo ergo in celo se perficiat ne se per ad perfectionem non pueniat. et non solum ratio quod dico uerum esse confirmat. sed etiam in expositione euangelii ita esse inueni; **O** Vtrum credi oportet habuisse Christum ante passionem suam perfectum scientiam sed in anima. Ihs. Cum in euanglio de Christo legitur. Ihsus perficiebat sapientiam et etate et gratia apud dominum et homines facile crederetur. quia sic in merentibus gratias secundum carnem habuit. ita perfectum quendam sapientiam et scientiam habuerit secundum animam. nisi hieronimus et aleuimus alii sentirent quia uoce consona plena eum ab initio ad suspirare humanitatis sapientiam dicentes habuisse perfectum in eo sapientiam negauissent. Quomodo scriptum est ergo perficiebat sapientiam. nisi quia magis magisque hominibus sua ostendebat sapientiam et doctrinam? Unde scriptum est. Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia. sed plenus non erat perfectus. **O** Quis dicens placet in omnia. Quid dicendum est de anglis scitis? Possuntne cogitationes hominum omnes comprehendere et inspicere? Ihs. Nullus omnis humani cordis cogitationes et intentiones cernere potest nisi solus dominus. Multas tamen hominum cogitationes parciunt scirent naturali scientia partim diuina inspiratione illuminata scire sci per prophetam multa possunt non naturali scientia sed diuina; **O** Verum uniuscuiusque spiritus angli sibi inuenit eumque equales sunt. an aliis aliis in unoque spiritu excellenter sunt? Ihs. Si non omnes homines equaliter sunt. ita in singulis celo gradibus aliis aliis sublimiores sunt per donum credendi sunt; **O** Cum omnes homines angelos comites se regentes et custodientes testam scriptura habent. utrum Christus dum fuit in carne. tale credendum est habuisse angelum? Ihs. Si Christus auxilio angelorum non erat. tamen ministrabant ei ut in euanglio legitur. et in nocte passionis eius angelus ei apparuit confortans eum; **O** Numquid non credi oportet saluatorem nostrum ad uehendas quoque scortas animas ad celum. per se ipsum de celo solere descendere. an angelos ad illud officium mittantur? Ihs. Quia uis beatissimi gregorii in suo dialogo scriptum reliquit quod ipse dominus aliquando in occursu scortarum animalium de celo descendit. in tam uideret quod poenit angelos ex persona illius sepe mittit. Unde in apocalypsi. angelus qui iohanni apparuit multa locutus est ex persona Christi dicens. Eui mortuus. et ecce suu uiuens in seula scorte domini. Si autem aliquis dixerit unde scis quodcumque ipse dominus haec locutus est. responde. Scio. quia angelus qui haec et multa alia locutus est. pluribus iohanni se adorare uolente dicens. noli hoc facere. conserva enim tuum suum et fratrum tuorum. dominum adora. Simili in angelis de nube ad Saulum loquens ait. Saulus uale quod me persequeris. et paulo post. Ego sum Ihsus quem tu persequeris; **O** Scire uelii quoniam futura sciri possit cum non sit. et quoniam antixpum uenturum est semper ut

diem iudicij. & multa alia quæ nūdū sī. **Ihs.** Propt̄ seī. Qm̄ diuinā
reuelatione p̄seuerit xp̄m ēē uētū. & passū & cetera de eo p̄phetata nūc
hōes cernerent. ut nū si qđ est homo. qđ mors. qđ d̄s p̄m̄ cognoscerent. nos qq;
p̄similitudinē terū p̄sentū m̄te cōcipientes & naturā formāq; earū que
cotidie uidentes tale futurū ēē hominē. ut qđqđ futurū sem̄ quale animo
maginē gerim̄. & hoc in n̄ sine auxilio rei quæ est. rē sem̄ quæ nūdū ē; Non
enī re uera futura sem̄ ut p̄sem̄. sed pociū credim̄; Aliud q̄pp̄ est scire. & aliud
credere. Sed q̄a certa fide quedā fitora credim̄. idcirco quasi seire ea dicimus.

O Quid ḡ de numero hominū dicendū ē. an numero & quales erunt anglis
bonis simulq; malis ut qđā putant. an hōes utriusq; plures erit. **Ihs.**

Teiria pars anglorū cecidisse. ioh̄e i apocalypsi testante credit̄. Duple autē
parti quæ i beatitudinē remāsit. electi hōes q̄ cu xp̄o sine fine regnabunt.
teste gregorio numero coequabunt̄; Dñs in euāgl̄io ait. oulti uocati.
pauci electi; Hinc apte intelligit̄. q̄a ualde numerosior erit multitudo
hominū. quā om̄nū anglorū. & incomparabilit̄ numerosior excedit nephoz quā
electoz; **O** Si equalis ē numer⁹ electoz hominū & bonoz anglorū. dic rego.
sei uiri & mulieres. eq̄li numero erunt in celo an uieq̄li. **Ihs** Hoc me
noscere fateor. quāus ueri simile ē eq̄les ēē; **O** Vbi nē xp̄s sedm̄ carnē
ēē credit̄. an in celo ethereo infra firmam̄tu. an supra? **Ihs.** Nūqđ non
recolis qđ sup hac re paulus ap̄ts. & psalmista. atq; Augustini testantur
q̄ xp̄m sup om̄nis celos ascēdisse cōfirmant̄. Hoc tādē p̄ certa sem̄. qđ si in
celo ethereo xp̄s p̄ hominē ēē eligitur. huiusmodi loc⁹ nullom̄ illius mentū
ut potenciā minueret. q̄ dñs est om̄nū n̄ solū sedm̄ dñi sed etiā sedm̄
hominē; **O** Vbi iusti p̄ diem iudicij manebit̄. in terra. an in celo?
Ihs. Clemens in sua historia refert. hōes iustos in terra degentes sublato
firmam̄ti uelo. superiorisq̄li secura & dñi & anglorū ēē visuros. sed firmoz
est ap̄lica auctoritas qua dicit̄. Rapiēm̄ in aera obuiū xp̄o. & sic cu ipso erit.
Dñs qq; i euāgl̄io ait. Vbi fuerit corp⁹ illuc cōgregabunt̄ agl̄e. Id est ubi
faerit xp̄s sedm̄ carnē. ibi erunt iusti; Xps autē sine dubio in celo est. Et
ḡ cu illo ibidē p̄ diē iudicij om̄nis electi. q̄ a dñō aqlarū nomine uocant̄.
Augustini itaq; i libro de civitate dī multiplici disputatione. iustoz corpora
resurgentia ad celos eleuanda ac rapienda ēē cōfirmat & illuc sep̄ mansira;

O Quid putādū ē de antixp̄o. utru ip̄se se fallacē. seq; dolo plenū ēē. an
diabolo decept̄ re uera se xp̄m estimet. quē admodū Seuero testante de
qbdā monachis legim̄ factū. quoꝝ un̄ diabolo instigante se ioh̄em bap-
tistā credidit. alī maiore demūcia se xp̄m fuisse estimauit; **Ihs** Facile
credi posset tāta demūcia a diabolo antixp̄i seduci ut se xp̄m ēē cre-

dere: nisi in apocalypsi ioh̄is simulata mors & resurrectio antixpi legeret; Sic
processit in Symone mago mysteriū iniqtatis. cui simulata mors & resurrectio in
libro apostolice passionis maiore legit; Arius nāq: corā cesare & populo vere decollat ē.
sed partē magiā quasi symon uisus ē decollari; Idōq: die tēcī q̄si resurrexisse
credit̄ est; **M** **Q**uis plus peccat. q̄ iustū occidit. an q̄ impiū. cū inſector
impiū ad mortē mittit eū ētūā. Inſector ū iusti ad uitā eū mittit phennē
Ihs Pessim⁹ horroꝝ est estimate plus eū peccare q̄ occidit impiū quā q̄ iustū.
Nemo enī dubitare debet quin plus execrabilis peccauerit q̄ petruꝝ & pauluꝝ &
sc̄os martyres occiderit quā reos & seelēatos trucidauerit. Intencionē nāq: pessimā
q̄ sc̄i occidunt̄ iudicat d̄s. n̄ mercede q̄ bonis allēcūt̄ meritis; Alioqñ uidet̄ inſide-
les p̄mū mererent̄. q̄a multis p̄fuit immo uulso mūdo facin̄ qd̄ ppetauerunt
occidendo xp̄m̄ n̄ intencionē inuidie & odio q̄ erucifixit̄ dūm̄ d̄s iudicaret;
M **Q**ue est uirt̄ que fūdam̄tū ē om̄ū uirtutū. que custos. que culmen?
Ihs. Fides. fūdam̄tū ē uirtutū. Sine fide enī ap̄ts ait impossibile ē placere dō;
Custos ū uirtutū humilitas est. At ū culmen caritas ē. de q̄ dicit̄. Caritas sup
exaltat om̄ia. **M** **I**tē uolo sc̄re que est uirt̄. que calū & ruina nescit. Ihs. Eadē
uidelicet caritas in amore dī & proximi dilectione. & discretio in bonū & malū.
& int̄ bonas cogitationes & malas. & int̄ bonos anglos & malos; Quid plura! Lux
quedā ē & moderatrix om̄ū uirtutū. om̄ūq; bonor̄ operū que n̄ inuenit̄ nisi p̄
p̄ces ad dñi fusas & p̄ semoz cōſiluꝝ. & p̄ hamilitatē; **M** Nūqđ de inferno ex lu-
sieri potest; Ihs. Etiaꝝ si inq̄ d̄s habitat celū dicit̄. Unde dicim̄. Pat̄ n̄ q̄ es in
celis id est in iustis. Eccl̄ m̄ inſerni dicend̄ impiū q̄ ē tēp̄lū diaboli. Impii aut̄ coti-
die p̄ grām̄ dī. & p̄ p̄ces eccl̄ iusti efficiunt̄. & sic de inferno factū ē q̄li; **M** **I**tē
quiero nū ipsi defunctoz sp̄s in ſomnis apparent. uiuoz peccat̄ r̄i xliii ut q̄m
ſt̄ eis indicantes; Ihs. Sc̄im̄ aut̄ q̄a ſepe ut p̄ fallacias demenū ut ſolas ipſiū anima-
fantalias mortuoꝝ uimagenes in animab; depigunt̄ dormientiū; **M** **V**t interum
te pueriliꝝ interrogē. die m̄ ubi ſit corp̄ qd̄ nullo cōtinet̄ loco; Ihs. Cup̄ ubi ē
dicas de eo qd̄ n̄ ē in loco; Enſtra enī queris huiꝝ rei corp̄ qd̄ n̄ ē in loco. Locū aut̄
nullū corp̄ ſine alioꝝ locali ſpatio inuenit̄. excepto tociū nūdi corpore; Sup̄ma
enī om̄ū corp̄oz extremitas nullo corporeo circūdat̄ loco. Alioqñ n̄ ēt̄ extre-
mitas uocanda; **M** **V**bi credit̄ inſerni & in tīa. an alibi? Ihs. Et in terrena
credit̄ & in celo; **M** **S**ero hoedicus an ioco? Ihs. Serio q̄a uerū ē. ſed q̄n̄
audi. Sc̄is ne qd̄ firmam̄tū celū uocat̄; **M** **S**eo; Ihs. Sc̄is etiā qd̄ tīa quāl̄ cētrū
in medio firmam̄ti ſpatio ſita ē; **M** **E** hoc a pueritia mea didici; Ihs. Inſerni i corde
tre & dicit̄; **M** **S**ic legit̄; Ihs. Si ḡ inſerni in medio tīz ē. tīa aut̄ ipſa in
medio celī ſpatio ſita ē. manifestū ē in celo inſernū &; **M** **H**oc m̄ potest q̄d̄
defendi. ſed tam̄ loꝝ eſt a regno dī; **O**ic m̄ q̄l̄ habuit auū ſine patre &